

מסכת כתובות דף מז.

• זכאי במציאתה...

משנה דף מז: - האב זכאי במציאתה
<p>גמרא דף מז. - משום איבה, דכיון דאינו חייב במזונותיה, אי אמרת מציאתה שלה, איכא איבה, ולא זיין לה תו</p>

• במעשה ידיה...

משנה דף מז: - האב זכאי במעשה ידיה
<p>גמרא דף מז. - דאמר רב הונא אמר רב, מנין שמעשה הבת לאב, שנא' "וכי ימכור איש את בתו לאמה", ומאחר שהכתוב מדבר אודות איש המוכר את בתו, התיבה "לאמה" מיותרת לדרוש מה אמה מעשה ידיה לרבה, אף בת מעשה ידיה לאביה</p>
<p>קושית הגמ' - ואימא הני מילי קטנה דמצי מזבן לה, אבל נערה דלא מצי מזבן לה, מעשה ידיה דידה הוּ? **</p>
<p>תירוץ הגמ' - קטנה לא צריכא קרא, דסברא היא דכיון דהאב יכול למכור את בתו הקטנה, ק"ו שמעשה ידיה שלו, ואלא כי איצטריך קרא לבתו נערה דמעשה ידיה שלו, ואע"ג דעיקר קרא בקטנה כתיב, מיהו קרא יתירא הוא דכתיב "לאמה", לאקושי בת לאמה, להיקישא דנערה אתיא</p>
<p>** ואין לתרוץ מסתברא דידה הוּ, דאי ס"ד מעשה ידיה לאו דאביה, אלא הא דזכי ליה רחמנא לאב למימסרה לחופה, כדכתיב "את בתי נתתי", כל נתינות במשמע, ואותו היום אינה עושה מלאכה, היכי מצי מסר לה, הא קמבטל לה ממעשה ידיה, ואלא ע"כ דמעשה ידיה של הנערה לאביה,</p>
<p>דאין ראייה מזה, די"ל דלעולם מעשה ידיה לעצמה, והיכא דמבטל מלאכתה ע"י מסירה לחופה, הוא נותן לה שכר בטילותה, א"נ דמסר לה בלילה או בשבת וי"ט דאין בו ביטול מלאכה</p>

• בהפרת נדריה

משנה דף מז: - האב זכאי בהפרת נדריה
<p>גמרא דף מז. - דכתיב גבי הפרת נדריה "בנעורה בית אביה", והכי קאמר בנעוריה ברשות אביה היא, וכי תימא הא בהדיא כתיב "כי הניא אביה אותה", אי לאו האי, הוה אמינא בקטנה משתעי</p>

מסכת כתובות דף מז.

• ומקבל את גיטה...

<p>משנה דף מז: - האב מקבל את גיטה,</p> <p>ופירש"י דף מז: אם נתגרשה מן האירוסין, וקודם שבגרה, אבל בגרה או ניסת, שוב אין לו רשות בה</p>
<p>גמרא דף מז. - דכתיב "ויצאה והיתה", איתקוש יציאה להווייה,</p> <p>כמו שהאב הוא המקבל את קידושי בתו הקטנה או הנערה, כך מקבל האב את גיטה</p>

• ואינו אוכל פירות בחייה...

<p>משנה דף מז: - האב אינו אוכל פירות בחייה,</p> <p>ופירש"י דף מז: אם נפלו לה קרקעות בירושה מבית אמה, אין אביה אוכל פירותיהן, אלא עושין לה סגולה</p>	
<p>גמרא דף מז. - ת"ר...</p>	
<p>ר' יוסי ברבי יהודה</p>	<p>ת"ק</p>
<p>האב אוכל פירות בחיי בתו</p>	<p>האב אינו אוכל פירות בחיי בתו</p>
<p>אב נמי מימנא ולא פריק,</p> <p>דיאמר האב, כיס מלא מעות יש לה בסגולה,</p> <p>ועד הנה לא נהניתי מהם,</p> <p>עתה תפדה את עצמה, ואם יחסר, אני לא אשלים</p>	<p>דבשלמא בעל, תקינו ליה רבנן פריק,</p> <p>דאם לא כן, מימנע ולא פריק, **</p> <p>משא"כ האב, בלאו הכי פריק לה,</p> <p>ולכן אין נותנין הפירות לאביה</p>
<p>** לפיכך תקנו לו פירות, כדאמר לקמן ופירקונה תחת פירות, דליכלינהו בעל, וכל פדיונה יהא עליו, אם רב אם מעט,</p> <p>דאי אמרת לינחיינהו ויפדוה מהם אם תהיה שבויה, זימנין דלא מלו, והשתא יהיב מדידה</p>	

מסכת כתובות דף מז

• ניסת, יתר עליו הבעל...

משנה דף מז: - ניסת, יתר עליו הבעל שהוא אוכל פירות בחייה	
גמרא דף מז. - ת"ר, פסק לה האב בנדוניתה שתכניס לבעלה מטלטלין כגון פירות תלושין וכסות וכלים, וכתבן לה מן האירוסין, ומתה באירוסין....	
משום רבי נתן אמרו	ת"ק
זכה הבעל בדברים הללו	לא זכה הבעל בדברים הללו

• לימא בפלוגתא דראב"ע ורבנן קמיפלגי, דתנן...

נתארמלה או נתגרשה, בין מן הנשואין, בין מן האירוסין,	
רבי אלעזר בן עזריה	ת"ק
מן הנשואין, גובה את הכל, ומן האירוסין, בתולה גובה מאתים, ואלמנה מנה, שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה	גובה את הכל, מנה, מאתים, ותוספת
<p>1. לימא דת"ק של רבי נתן דאמר לא זכה כרבי אלעזר בן עזריה, וכמו דהוא לא כתב לה כתובה אלא ע"מ לכונסה, איהי נמי לא כתבה לו הנדוניה אלא ע"מ חיבת נשואין, ורבי נתן דאמר זכה כת"ק דראב"ע, דכתובתה קיימא כאילו נשאת</p>	
<p>2. לא, דכ"ע כראב"ע ** שהבעל לא כתב לה אלא על מנת לכונסה, ואם נתארמלה או נתגרשה, אין לה אלא מאתים או מנה, אלא דבהא פליגי ת"ק ורבי נתן, דת"ק של רבי נתן דאמר לא זכה כראב"ע, ור' נתן דאמר זכה, משום דעד כאן לא אמר ראב"ע אלא מדידה לדדה, דלא כתב לה אלא על מנת לכונסה, אבל מדידה לדדידה, אפי' ראב"ע מודי דזכה הבעל בדברים הללו, דמשום איותונוי הוא, והא איותנוי להו</p>	
** תרוייהו הנך תנאי כראב"ע דפסקינן הלכתא כוותיה לקמן	

מסכת כתובות דף מז:

• חייב במזונותיה...

משנה דף מז - ניסת, הבעל חייב במזונותיה...	
גמרא דף מז. - ת"ר, תיקנו....	
מזונותיה	תחת מעשה ידיה
ופירקונה	תחת פירות **
וקבורתה	תחת כתובתה ***
לפיכך בעל אוכל פירות	
קושית הגמ' - מאי לפיכך בעל אוכל פירות, כבר אמרנו שפרקונה תחת פירות?	
תירוץ הגמ' - דמהו דתימא שהבעל לא יאכל הפירות, אלא יניח אותם עבור פדיון אשתו אם נעשתה שבויה, דאם הבעל יאכל הפירות, עלול הוא לעת הצורך להימנע מלפדות את אשתו, בהעדר אוצר מוכן בידו לשלם ממנו את דמי הפדיון,	
קמ"ל שאכילת הפירות מיד עדיפא על הנחתם עבור פדיונה,	
דימנין דלא מלו, דלא יהא בפירות כדי פרקונה, והשתא כי אכלינהו ולא ידיע כמה הוה, פריק לה מדיליה, דהכי תיקון, דאיהו אכיל בן רב ובין מעט, והוא פריק כל כמה דהוי	
** פירות שהוא אוכל מנכסי מלוג שלה, כגון נכסים שנפלו לה משניסת, או שהיו לה קודם לכן, שלא שמאתן לו בנדוניית כתובתה	
*** כתובתה היינו הנדוניה שהכניסה לו, והיא כתובה בשטר הכתובה, והוא יורש	

• ואיפוך אנא...

קושית הגמ' - ואיפוך אנא?	
מדוע לא יתכן שתקנו	
מזונות	תחת פירות
ופירקונה	תחת מעשה ידיה
ונפקא מינה דאי אמרה איני ניזונת ואיני עושה, לא כלום קאמרה?	
תירוץ הגמ' - תיקנו מצוי למצוי	
מזונות (מצוי)	תחת מעשה ידיה (מצוי)
ושאינו מצוי לשאינו מצוי	
פירקונה (לא שכיחי)	תחת פירות (לא שכיחי)

מסכת כתובות דף מז:

• אמר רבא... (דף מז-מח).

האי תנא סבר מזונות דאורייתא, דתניא....	
וכן הוא אומר "אשר אכלו שאר (לחם) עמי"	"שארה" אלו מזונות
בגדים	"כסותה" כמשמעו
וכן הוא אומר אצל לבן שאמר ליעקב, "ואם תענה את בנותי..."	"עונתה" זו עונה האמורה בתורה (תשמיש המטה)
רבי אלעזר אומר	
וכן הוא אומר "איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה" **	"שארה" זו עונה
בגדים	"כסותה" כמשמעו
וכן הוא אומר, "ויענך וירעיבך"	"עונתה" אלו מזונות
רבי אלעזר בן יעקב אומר	
דרשינן , לפום שארה (בשרה/זיקנה), תן כסותה ***	"שארה כסותה"
דרשינן , לפום עונתה (לפי העת אם חמה אם צנה), תן כסותה ****	"כסותה ועונתה"
** ("שאר בשרו" הוא קרוב משפחה הקרוב ביותר, כי השורש "שאר" מורה על קרבה, לפיכך "שארה" מתפרש קירבתו אליה, דהיינו תשמיש)	
*** שלא יתן לה, לא של ילדה לזקינה, ולא של זקינה לילדה,	
דזקינה קשה לה משאוי, ואינה יכולה לסבול בגדים רחבים, וילדה צריכה בגדים רחבים להתנאות בהם	
**** שלא יתן חדשים (דחמים הם יותר מן השחקים) בימות החמה, ולא שחקים בימות הגשמים	

• תני רב יוסף... (דף מח).

מסייע ליה לרב הונא, דאמר רב הונא, האומר אי אפשי אלא אני בבגדי והיא בבגדה, יוציא ונותן כתובה	"שארה" זו קירוב בשר, שלא ינהג בה מנהג פרסיים שמשמשימין מטותיהן בלבושיהן
---	---

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.